Cena 15 gr. Tarnów, 12 marca 1938 Cena 15 gr.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

Ziemia Tarnowska

Czasopismo poświęcone sprawom kulturalno społecznym ze szczególnym uwzględnieniem miasta Tarnowa i Ziemi Tarnowskiej.

Rok I Adres Red. i Adm.: Drukarnia L. Styrny, Pasaż Tertila, Tel. Nr 313, Konto PKO. 415692 Nr 4.

Naród pod bronią.

Sejm przyjął ustawę o powszechnym obowiązku służby wojskowej.

Powstanie, rolę i znaczenie wojska ujmuje artykuł pierwszy tej ustawy. Trzeba, aby słowa w jakich sformułowana została zasadnicza idea, przyświecająca naszemu pogotowiu obronnemu, głęboko wryła się w mózgach i sercach wszystkich obywateli państwa:

„Siły zbrojne stoją na straży bezpieczeństwa i praw zwierzchniczych Rzeczypospolitej są ochroną i ostoją jej niepodległości i wolności, oraz szkołą wychowania żołnierskiego i obywatelskiego. Wskrzeszone niezłomną wolą Narodu, Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego oraz wysiłkiem i ofiarą najlepszych synów Ojczyzny, mają wcielać w życie Jego wskazania i cnoty rycerskie. Siły zbrojne po wsze czasy pozostawać będą pod szczególną opieką Narodu i Państwa".

Na opoce tych zasadniczych tez oparty został najszczytniejszy obowiązek służby — służby wojskowej.

Powszechność tej służby została obecnie bardzo rozszerzona. Pojęcie „powszechnej służby wojskowej", zrodzone na początku 19-go stulecia w miejsce pojęcia służby zaciężnej lub werbunkowej, doprowadziło w ciągu ubiegłego wieku do powstania dwu głównych elementów, z których składała się siła zbrojna: armii stałej koszarowej, pochodzącej z poboru i rezerw, złożonych z wysłużonych żołnierzy, oddających się w czasie pokoju różnym zawodom cywilnym. Doświadczenia jednak, poczynione zwłaszcza podczas wojny światowej, dowiodły, że organizacja siły zbrojnej, oparta tylko o te dwa elementy, nie ziszcza jeszcze postulatu, który określamy jako „naród pod bronią". W orbitę bowiem działań, które ma wykonać wojsko, wchodzi nie tylko armia koszarowa i nie tylko rezerwy, ale również i inne, tkwiące w społeczeństwie czynniki. Służba wojskowa — w nowoczesnym ujęciu — wtedy jest naprawdę powszechną, gdy obejmuje o wiele szerszy zasięg niż poprzednio, gdy realizuje hasło: każdy obywatel żołnierzem, każdy żołnierz obywatelem.

To właśnie spełnia uchwalona obecnie ustawa. Ona to dopiero stawia faktycznie Naród pod bronią.

Wprowadza bowiem — poza poborem do armii koszarowej i poza rezerwami, złożonymi z wyszkolonych podczas służby wojskowej szeregów — służbę pomocniczą i zastępczą, oraz pociąga do służby pomocniczej kobiety.

W ten sposób ludzie tylko absolutnie nie zdolni do służby oraz przestępcy, niegodni tej służby — znajdą się poza ramami ustawowego obowiązku obywatelskiego służenia w większym lub mniejszym zakresie idei obronności państwa.

Bardzo pożądaną inowację wprowadza również nowa ustawa odnośnie terminu, w jakim młodzież szkolna ma być wojskowo wyszkolona. Wyszkolenie to odbywać się będzie bezpośrednio po maturze, a nie jak dotychczas, gdy termin ten zależał od woli młodzieńca. Mógł go sobie przez szereg lat odraczać. Zapisywał się na wyższą uczelnię, by przeważnie w trakcie studiów przerywać naukę i kończyć ją dopiero po odsłużeniu wojska. Była to procedura niewłaściwa. Niejednokrotnie powrót do uczelni znajdował się pod znakiem zapytania, a nigdy przerwa w środku studiów zawodowych nie wychodziła na dobre.

Obecnie ulega to zmianie. Najpierw służba, a potem nieprzerwany ciąg studiów. Zwiększy to niewątpliwie kontyngent oficerów rezerwy. A przede wszystkim pociągnie doniosłe następstwa natury raczej moralnej i pedagogicznej: do wszystkich uczelni napływać będzie element nie tylko dojrzalszy, ale również i wychowany w rygorze i karności, zahartowany fizycznie i etycznie, przepojony tą świadomością siły państwowej, jaka stanowi atmosferę wojska. A ten duch rycerski, ta szkoła wychowania obywatelskiego, którą jest armia — promieniować będą po przez nasze uczelnie, co niewątpliwie bardzo dodatnio odbić się musi zarówno na toku nauki, jak i przysposobieniu i wyrobieniu młodzieży do czekających ją zadań zawodowych i społecznych.

Uczyniliśmy ważny krok naprzód w realizacji hasła „narodu pod bronią". Na straży naszego bezpieczeństwa, niepodległości i wolności stawiamy ogół obywateli. Każdemu z nich wyznaczamy miejsce właściwe, każdego sprzęgamy bezpośrednio z ideą obronności Polski. *J.B.*

Sprawy kanalizacyjne
w Tarnowie.

Jak wiadomo, prace około budowy kolektora głównego, który biorąc swój początek u końca ulicy Lwowskiej (w pobliżu budującego się tamże nowego kościoła) biegnie następnie ulicami Lwowską, Narutowicza i Krakowską, doszły w roku ubiegłym do tego punktu, w którym ulica Krakowska przecina ulicę Kraszewskiego (okolica mostu kolejowego). Na rok bieżący pozostaje jeszcze do wykończenia odcinek od tego punktu do koryta Wątoka.

Dalsze prace rozpoczną się w kwietniu br. i będą kontynuowane przy pomocy pożyczki udzielonej z Funduszu Pracy. Łączne koszta wykończenia kolektora wynoszą 253.000 zł. z czego na pożyczkę gotówkową, zaciągniętą przez gminę m. Tarnowa w Funduszu Pracy przypada 165.000 zł., na kredyt materialny objęty pożyczką (cement) 18.300 zł, na udział zaś własny gminy kwota 70.000 zł.

Jak z powyższych cyfr widzimy, problem rozwoju prac kanalizacyjnych (niezmiernie waż-

PROF. MARIAN ORŁOWICZ 4)

Ziemia Tarnowska

W walce o niepodległość 1863—1915
(Szkic historyczny)

Tarnów po powstaniu styczniowym 1863—1912.

Częste wymarsze drużyn strzeleckich w strone góry św. Marcina, oraz młodzieży skautowskiej ku Porębie i innych okolicach poza miastem, aby ćwiczyć się w mustrze, władaniu bronią, marszach i niewygodach życia żołnierskiego — były widomym znakiem głęboko wnikającej w serca idei walki zbrojnej, na terenie ziemi tarnowskiej.

Co najważniejsze, to po raz pierwszy w historii walk niepodległościowych na terenie Galicji, zaczęła się zaciągać w szeregi — młodzież wiejska (o czem wspominają ówczesne źródła).

Tak prowadzone prace w okresie dwuletnim, musiały dać należyty plon. W roku 1913 pojawiają się pierwszy raz umundurowani „Strzelcy". To już będzie widomym znakiem, że organizacje te poczynają wchodzić na drogę jawnej regularnej armi polskiej. Zmieniająca się sytuacja polityczna Europy, coraz bardziej zaostrzający się konflikt austriacko rosyjski na Bałkanach skrzętnie notowany na łamach prasy tarnowskiej, zmusza Austrję do powolnego legalizowania całej pracy nad organizacją armi polskiej.

Aby szerokie masy mieszkańców Tarnowa dokładnie poinformować o prowadzonej planowej akcji, ukazuje się na łamach tygodnika „Pogoni" w dniu 9 listopada 1913 r. niezmiernie instruktywny artykół p. S. G. (prawdopodobnie p. Grzymka) p.t. „Ruch militarny w Polsce", który miał się stać równocześnie odpowiedzią na przytoczony poprzednio artykuł „Kuryera Tarnowskiego", który wnet, bo z końcem r. 1912 żywot na terenie Tarnowa zakończył, widocznie nie znalazłszy zwolenników głoszonych przez siebie poglądów.

A oto słowa z „Pogoni". [1])

„Zaczęło w społeczeństwie naszem już uświadomio-

[1]) „Pogoń" Nr. 45 z dnia 9 listopada 1913 r. Są to wyjątki tego artykułu.

ny dla spraw związanych z całokształtem stosunków rozwojowych miasta) przedstawia się w chwili obecnej bardzo dobrze. Miasto musi zdążać powoli (szybko i doraźnie osiągnąć się tego nie da) — do postawienia tych spraw na odpowiednim poziomie i do zabezpieczenia mieszkańcom możności korzystania z urządzeń, które pod względem higieny są podstawowego znaczenia. O ile nam wiadomo, wdrożona też została akcja, którą bezpośrednio ujął w swe ręce P. Prezydent miasta Dr Brodziński, zdążająca do tego, aby właściciele realności, które będą miały możność korzystania w przyszłości z kolektora na odcinku obecnie dla robót aktualnym, zgłaszali już dziś (zanim roboty się rozpoczną) gotowość pokrycia kosztów związanych z poprowadzeniem do ich parcel względnie domów złączy kanałowych, co znacznie zmniejszyłoby koszta ich wykonania z uwagi na to, że prace odnośne przeprowadzanoby łącznie i równocześnie z pracami około budowy kolektora.

Niewiadomo jeszcze, jaki będzie wynik przeprowadzonych ostatnio z nimi w tej sprawie konferencji (termin wyznaczony do ostatecznego oświadczenia się upływa niebawem) życzyć by jednak należało, aby wszyscy zainteresowani w tej sprawie, uświadomili sobie jej ważną doniosłość i poszli w tym wypadku po linii zamierzeń Zarządu miejskiego, które dla nich samych są w pierwszym rzędzie korzystne.

—o—

Gospodarka Tarnowskiego Powiatowego Związku Samorządowego

w związku z budżetem na rok 1938/39.

Program prac samorządowych dostosowanym być powiniem do potrzeb ludności. Zasadniczą więc postawą ułożenia planu gospodarki samorządowej jest dokładna znajomość powiatu i jego potrzeb. Dlatego najpierw omówić należy charakterystykę powiatu.

Obszar powiatu tarnowskiego wynosi 86.231 ha. z czego przypada na grunty orne 43.160 ha, sady i ogrody 3.284 ha, łąki i pastwiska 8.026 ha, lasy 11.094 ha oraz inne i nieużytki 20.757 ha.

Zaludnienie powiatu: 97.197 osób (oczywiście bez miasta Tarnowa, wyłączonego z Powiatowego Związku Sam.)

Narodowości polskiej 94.750 osób, żydów 1.906.

Gospodarstw rolnych jest 17.145, w tem poniżej 2 ha — 10.280, od 2 ha do 5 ha — 4.286, od 5 ha do 30 ha — 1.714, od 30 ha 50 ha — 794, a ponad 50 ha — 71.

Dróg powiatowych 169·587 km, państwowych 79·262 km., gminnych 875·296 km.

---

nem narodowo i prawie zasobnem budzić się przekonanie, że jeżeli nie mamy być martwym objektem, który państwa zaborcze nawzajem sobie, — jakoby przy zielonym stoliku wygrywają, — że jeżeli chcemy, by przy ewentualnej zmianie karty politycznej Europy i dla nas godne miejsce się znalazło, że jeżeli pragniemy by się z nami liczono, jako z tymi, którzy o swoje prawa upomnieć się potrafią, musimy posiadać to. co obecnie w stosunkach mocarstwowych Europy jest decydującem, musimy mieć wolę po temu i siłę.

W razie groźnego konfliktu między Austrją a Rosją naród Polski biernym zostać nie może, nie wolno mu być obojętnym widzem faktów, które na jego ziemiach rozgrywać się będą, i w których setki jego synów w wojskach wrogich sobie państw, może przeciwko sobie lufy karabinów wymierzą...

Uświadomienie to, iż naród musi czynnie wystąpić, że samą tylko książką kasową lub elementarzem Polski odbudować nie zdoła, — wnet realne przybrało kształty, dziesiątki i setki młodzieży zrzesza się w karne oddziały „Związku“ i „Drużyn strzeleckich“, zorganizowane jako szkoły o regulaminie wojskowym.

Ruch ten militarny zyskuje coraz większą falangę zwolenników. Pojawiają się odezwy, nawołujące do zbierarania **polskiego skarbu wojskowego**, by organizacjom tym zapewnić podstawy finansowego oparcia.

Dalszym tworem tego uświadomienia jest specjalny charakter polskiego skauta, stanowiącego nowy kierunek wychowawczy młodzieży. Podczas gdy gdzieindziej skauci uczą się ratownictwa wodnego, gaszenia pożarów, pomocy w nagłych wypadkach, u nas skaut uważa się przedewszystkiem za żołnierza, pełni służbę wywiadowczą i pionierską — tworzy pogotowie sanitarne, buduje mosty i podjazdową walką tropi „nieprzyjaciela“,

I tak ów prąd zbrojnego ruchu już od młodości w sercu narodu się wszczepia.

W ten sposób w ogniu przygotowań militarnych rozgrzewa się do czerwoności ideał niepodległej i niezawisłej Polski — idea Polski demokratycznej i przeświadczenie o liczeniu jedynie na własne siły.

Z tych powodów ruchy te z punktu widzenia interesu narodowego należy uznać za ogromnie pożyteczne i poparcia

c. d. n.

Powiat tarnowski posiada przeważnie charakter rolniczy, to też praca samorządowa winna być nastawiona przedewszystkim na dział drogowy oświaty i rolnictwo. I tak jest rzeczywiście. Budżet powiatowy na rok 1938/39 obejmujący w wydatkach zwyczajnych i nadzwyczajnych ogółem sumę 426.528 zł. posiada kredyty na dział V (drogi) w kwocie 238.863,16 zł, na dział VI. (oświata) w kwocie 15.500 zł. a na dział X (rolny) w kwocie 39.785,93 zł, czyli razem 294.149,09, co stanowi około 70% całego budżetu.

Dla orientacji o wynikach prac w r. 1937/38 i planie na r. 1938/39 w tych wyżej wymienionych trzech najważniejszych dziedzinach pracy podamy w ogólnych zarysach pewne cyfry.

Dzisiaj z braku miejsca omówimy tylko dział prac drogowych, a w nast. tygodniu pozostałe działy.

a) odnośnie do dróg powiatowych (konserwacja)

	w roku 1937/38 wykonano:	na r. 1938/30 projektuje się:
kapitalny remont jezdni:	15,5 km.	15,5 km
drobny " "	144 "	143 "
splantowanie poboczy:	40.000 m^2	43.000 m^2
dostarczenie kamienia:	4.545 m^3	4.720 m^3
wytłuczenie kamienia:	4.385 m^3	4.850 m^3
zużycie tłucznia:	5.481 m^3	6.209 m^3
żwir i piasek:	1.166 m^3	1.050 m^3
przebudowa mostów:	21 szt.	25 szt.
Obsadzenie drzew alej:	412 szt.	550 szt.

b) odnośnie dróg gminnych (konserwacja):

	W roku 1937/38 wykonano:	na r. 1938 39 projektuje się
Wykonanie i odczyszczenie rowów:	86.000 mb.	115.800 mb
splantowanie jezdni:	58.000 "	94.350 "
wyżwirowanie jezdni:	48.600 "	77.700 "
ilość żwiru i piasku:	13.147 m^3	24.372 m^3
wybud. i naprawa mostów:	58.50 mb.	136.40 mb.
przepusty:	152 szt.	163 szt.
Do robót użycie szarwarku:		
piesza robocizna:	38.703 dni	66.539 dni
konna "	7.274 dni	12.194 dni
Całkowity koszt robót:	210.338 zł.	151.240 zł.

Budowa drogi gminnej Tracze — Szczepanowice — Wojnicz na długości 3·214 km. kosztem 7.372 zł.

c) odnośnie budowy dróg powiatowych:

Ukończono budowę drogi Koszyce—Wierzchosławice na długości 1.365 mb. kosztem 20.144 zł.

Przy budowie drogi Pleśna — Lichwin — Siedliska wykonano roboty na długości 2.400 mb. kosztem 83.205 zł. Na rok 1938/39 projektuje się dalszą budowę kosztem 70.000 zł.

Z życia Związków i Organizacyj.

Dnia 24 lutego br. odbyło się Walne Zebranie członków Związku Oficerów Rezerwy Koła w Tarnowie. Walne zebranie wybrało nowy Zarząd w następującym składzie prezes kpt. rez. prof Stanisław Pęksa, I wiceprezes kpt. s. s. Marcin Nowina-Konopka, II wiceprezes por. rez. mgr Eug. Ujejski, sekretarz ppor. rez. Karol Szumiński, skarbnik ppor. rez. Eug. Sordyl! ref. wyszk. ppor. rez. Miecz. Hruby członkowie Zarządu ppor. rez. Józef Iusler, ppor. rez. Włodzimierz Stankiewicz, pchor. rez. Zbig Szwarnowiecki i pchor. rez. Tad. Sajdera.

Obejmując obowiązki nowy Zarząd pragnie w dalszym ciągu kontynuować rozpoczętą już pracę nad wyszkoleniem wojskowym oficera i podchorążego i współpracę z bratnimi organizacjami, a zwłaszcza ze Związkiem Rezerwistów i Związkiem Strzeleckim.

Drugim zadaniem Zarządu będzie otwarcie odpowiednio urządzonej świetlicy celem nawiązania życia towarzyskiego i świetlicowego.

Ponadto nowy Zarząd ma zamiar zająć się bolączkami materialnymi w sprawach pomocy kolegom pozostającym bez pracy. W tym celu Zarząd prosi bezrobotnych Kolegów o podawanie swoich kwalifikacji możliwie w terminie jak najkrótszym.

Wreszcie Zarząd zwraca się z apelem do wszystkich PP. Oficerów i Chorążych rez., którzy do Z.O.R. jeszcze nie należą, ażeby się wpisali w szeregi swojej organizacji.

OSTATNIO ODBYŁO SIĘ WALNE ZEBRANIE członków miejscowego Związku Poczt. Telegr. i Tel R.P. w Tarnowie. Zebraniu przewodniczył prezes Zarządu Okręgowego p. W. Marszalski. który w dłuższym przemówieniu przedstawił starania Związku w sprawie sprawiedliwego awansowania oraz wszystkie momenty, mające wpływ na polepszenie bytu pracowników pocztowych. Po sprawozdaniach kasowym i z działalności Koła udzielono jednogłośnie absolutorium ustępującemu Zarządowi. Następnie zebrani wybrali w jawnym głosowaniu nowy Zarząd, w skład którego weszli: PP. Rajtar Franc. prezes, Skoczowski Ant. wiceprezes, Dobrowolski Wład. sekretarz. Niwiński Karol zast sekr., Konieczkowski Kaz. skarbnik, Olech Józef zast. skarb. oraz członkowie Zarządu: PP. Migoniówna Agnieszka, Stronczakówna Eleonora, Kozioł And. Satka Jan i Wisz Marian.

Po wyborze Zarządu w wolnych wnioskach wywiązała się ożywiona dyskusja omawiająca aktualne postulaty zawodowe pracowników pocztowych.

WALNE ZEBRANIE TOW. WALKI Z GRUŹLICĄ odbyło się w ubiegłym tygodniu w sali Rady Powiatowej pod przewodnictwem p. Dra Czesława Kossobudzkiego z pomocą sekretarską p. Kwietnia.

Walne Zebranie złożone z różnorodnych sfer i środowisk pochodzących członków wypowiedziało słowa uznania p. Drowi Eugeniuszowi Fiale za wprowadzenie prac Tow. na właściwe tory. Władze Tow. już się ukonstytuowały i Zarząd z przewagą lekarzy, jak na Towarzystwo walki z gruźlicą przystało, przedstawia się następująco prezes Dr Eugeniusz Fiała, wiceprezesi: Ks. prałat Dr Michał Rec, Dr Czesław Kossobudzki, sekretarz p. inż. Jan Stefański, skarbnik p. Eleonora Bardlowa, resztę Zarządu tworzą: Dr Marceli Bochenek, p. Frączkiewiczowa, Dr. Izraelowicz, p. Kwiecień, Dr Mandel, p. Helena Silbigerowa, Dr Maciej Waręda. Komisja rewizyjna: p. Dyr. Karol Krzanowski, p. Inż. Leuchter, pani Dr Mandlowa.

Nowy Zarząd pod przewodnictwem prezesa p. Dra Fiały dążyć będzie do zdobycia dla celów Towarzystwa baraku izolacyjnego dla gruźlicy otwartej i nadal szerzyć będzie uświadomienie, co do konieczności zwalczania tej strasznej choroby.

Z INSTYTUTU WYŻSZEJ KULTURY RELIGIJNEJ W TARNOWIE. Wykłady Instytutu odbywające się dwa razy tygodniowo wzbudzają nie słabnące zainteresowanie słuchaczów. Poniedziałkowa prelekcja Ks. Młodochowskiego. o religii Babilończyków wywołała duże uznanie bardzo licznego audytorium. Ksiądz wykładowca objaśnił bardzo przystępnie i rzeczowo, z pominięciem dzieła Sekürego, będącego na indeksie, różne fazy i przeobrażenia wierzeń Babilończyków. Poziom wykładów Instytutu zasługuje obecnie na nazwę „Wyższego", gdyż audytorium zróżniczkowało się szczęśliwie. Na początku wykładów musieli księża prelegenci zniżać się niejednokrotnie do zapełniających salę „maluczkich" obecnie już tego nie trzeba. Coraz to więcej inteligencji korzysta z pięknych treściwych wykładów.

TOW. KAT. WŁAŚCICIELI REALNOŚCI urządza szereg zebrań informacyjnych (pogadanek) na temat aktualnych postulatów i potrzeb własności nieruchomej, dla wszystkich swoich Członków. Zarząd Tow. stwierdził w swojej dotychczasowej działalności, że ogół właścicieli realności jest bardzo skąpo zaznajomiony z szeregiem dotyczących ich przepisów i aktualnych wiadomości, co w konsekwencji naraża ich nieraz na poważne straty materialne. Zebrania odbywać się będą w lokalu Towarzystwa (ul. Staszica 6) każdego poniedziałku o godz. 18-tej, a prowadzić je będą syndycy i referenci Towarzystwa.

STARANIEM SODALICJI MARIAŃSKIEJ uczniów Gimn. III odbyła się dnia 7 marca w sali stowarzyszenia „Gwiazda" akademia ku czci św. Kazimierza, Patrona Zakładu i Sodalicji.

Na program akademii złożyło się okolicznościowe przemówienie prof. Barana, produkcje kwartetu symfonicznego pod batutą prof. Tukacza i krótka jednoaktówka »Śmierć św. Kazimierza« odegrana bardzo udatnie przez uczniów Gimnazjum III.

Wiadomości bieżące.

NOWY ZNACZEK POCZTOWY ukaże się w dniu 17 bm. wartości jednego złotego dla upamiętnienia 150 rocznicy konstytucji Stanów Zjednoczonych A. P. Będzie to znaczek poziomy, koloru niebiesko fioletowego przedstawiający postacie: Kościuszko—Paine-Washington oraz pomnik Wolności w Ameryce na tle tęczy.

DNIA 6 MARCA odbyło się w Tarnowie wielkie zebranie Chrześć. Związku Zawodowego. Na wstępie prof. Dobrowolski z Krakowa wygłosił przemówienie, potępiając mord, jakiego dopuścił się komunista w Luboniu na osobie ks. prof Streicha. Obecni uczcili pamięć męczennika minutą milczenia.

Na zebraniu wygłoszono liczne referaty M. in. mgr. Dzwonek mówił o roli Chrześć. Zw. Zaw. Przemawiał również ks. poseł dr. Lubelski.

Pod koniec zebrania uchwalili obecni przesłać depeszę kondolencyjną na ręce ks. prymasa Hlonda z powodu mordu dokonanego na osobie ks. Streicha. W zebraniu wzięło udział około 700 osób.

O. P. L. G. W TARNOWIE. W dniu 13 marca br, (niedziela) o godz. 11 w sali posiedzeń Zarządu miasta odbędzie się uroczyste rozdanie świadectw absolwentom kursów OPLG. Nr 9, 10, 11 i 12 — dla Komendantów i Zast OPL. bloków — obecnie zakończonych.

Nadmienia się, że kurs Nr 11 i 12 przeprowadzony został przez Pow. Obw. LOPP w Tarnowie dla Komendantów objektów zastrzeżonych.

Zaś w dniu 11 marca b. r. rozpoczął się 13 kurs OPLG dla Komendantów OPL. bloków.

Wykłady odbywają się w gmachu Gimnazjum III go w Tarnowie.

DNIA 10 MARCA bm. o godz. 7 rano odbyło się nabożeństwo żałobne za duszę śp. ks. prob. Streicha zamordowanego przez komunistę w kościele w Luboniu pod Poznaniem. W nabożeństwie wzięły udział cechy rzemieślnicze ze światłem i sztandarami oraz liczna publiczność Jednak mimo iż kościół był pełny krzesła zarezerwowane dla inteligencji świeciły niestety pustkami.

ZNANY ARTYSTA-RZEŹBIARZ Antoni Madeyski zamierza przenieść swoją niezmiernie cenną kolekcję dzieł sztuki z Rzymu do Polski i ofiarować ją jednemu z naszych muzeów.

Jako jedno z miast, branych w tym względzie pod uwagę, wymienia się i Tarnów.

OD DNIA 1 KWIETNIA został wprowadzony przepis nakazujący sprzedaż znaczków wszystkim kioskom i sklepom z wyrobami tytoniowymi.

Z KARTY ŻAŁOBNEJ.

Pogrzeb śp. Romanowej Wandy ks Sanguszkowej

W czwartek 10 b. m. odbył się pogrzeb śp. Romanowej Wandy ks. Sanguszkowej, zmarłej w grudniu ub. r. w Londynie. Zwłoki przedwcześnie zmarłej sprowadzono zabalsamowane z Anglji do Gumnisk, rezydencji ks. Sanguszków, skąd przewieziono je uroczystym konduktem do Tarnowa. Mszę św. żałobną odprawił w kaplicy pałacowej ks. prałat dr. Bulanda, przyczym pienia żałobne wykonały chóry pracowników zakładów przemysłowych ks. Sanguszki i Tow. Muzycznego w Tarnowie, a znakomita skrzypaczka p. Umińska odegrała szereg utworów Händla i Vivaldiego Za trumną postępował w kondukcie pogrzebowym mąż ks. Roman Sanguszko z córeczką i najbliższą rodziną, wielu przeedstawicieli arystokracji, m. in. art. rzeźbiarz August hr. Zamoyski z Paryża, hr. Tarnowski z Dzikowa hr. Potocki z Rymanowa, hr. Stadnicki z Nowojowej, hr. Ksawery Pusłowski z Krakowa, ks. Lubomirski i in. Dalej dyr. Państw. Fabr. Związków Azotowych w Mościcach inż. R. Wowkonowicz, dyr. Miecz. Doboja, red I. K. C. przedstawiciele władz cywilnych i wojskowych ze star. pow. Syską, wiceprezydentem Miasta mgr. Kołodziejem i ppłk. Kwapniewskim na czele, wiceprezes Automobil Klubu z Krakowa p. Ripper, liczne delegacje robotników i włościan z powiatów tarnowskiego, dąbrowskiego i brzeskiego ze sztandarami i wieńcami, straże ogniowe, Kongregacja Kupiecka z Tarnowa ze sztandarem, Związek Rezerwistów oraz tysięczne rzesze publiczności. Zwłoki złożono w podziemiach kaplicy ks. Sanguszków na cmentarzu w Tarnowie.

Z Dąbrowy donoszą:

W UBIEGŁYM TYG. w kościele parafialnym w Dąbrowie odbył się ślub p. Józefa Bargiełła komisarza P.P. w Dąbrowie z p. Wandą Zulbakówną z Krakowa. Nowożeńców u bram świątyni powitał chór „Lutnia" polonezem odśpiewanym pod kierunkiem p. M. Seweryna Aktu ceremonii ślubu dokonał proboszcz parafii dąbrowskiej ks. Fr. Słowiński.

DNIA 26 LUTEGO w lokalu Wydz. Pow. w Dąbrowie odbyło się Walne Zebranie członków Odz. P.C.K. w Dąbrowie. Odchodzącemu na inną placówkę dr. Ziembie dotychczasowemu prezesowi tegoż Oddz., dziękowano w podniosłych słowach za owocną działalność i szczególną troskliwość w rozwoju ośrodków zdrowia przy P. C. K w powiecie dąbrowskim.

KOŁO MŁODZIEŻY LUD. przy M. T. R. w Dąbrowie T. (Bagienica) na zebraniu swym w dniu 6 marca br. przy udziale p. Kuldanka Karola ref. Z. M. P. z Tarnowa, przyjęło propozycję utworzenia przy swej organizacji Koła Zw. Mł. Polski. W wyniku wygłoszonego referatu przez p. Kuldanka Karola na zgromadzonych 30 osób 14 zobowiązało się popierać tę organizację na swoim terenie. Obecni na zebraniu Kierownicy Kół Mł. L. Rudy Zazamcze i Żelazówki złożyli obietnicę założenia Zw. Mł. P. przy swych oddziałach.

UJĘCIE WŁAMYWACZY. Policja miejska w Dąbrowie natknęła się w śródmieściu na dwóch nieznanych osobników, usiłujących zakraść się do jednego ze sklepów żydowskich i włamywaczy spłoszyła. Włamywacze jednak nie zrezygnowali z kradzieży i włamali się do kiosku Tow. Wincentego a Paulo położonego tuż przy kościele parafialnym W chwili gdy wynosili już z niego towar wartości ponad 150 zł przyłapała ich policja. Skutym odebrano broń i komplet narzędzi do włamywania. Przy sprawdzaniu tożsamości okazało się, że są to znani złodzieje Andrzej Liro i Konstanty Satko z Wielopola pow. Dąbrowa, przy czym ten ostatni notoryczny kryminalista dopiero co był zwolniony z tarnowskiego więzienia po odbyciu lat kary za napad z bronią w ręku.

Ujętych oddano do dyspozycji władz sądowych.

W SZCZUCINIE w dniu 8 marca o godz. 4 rano wystrzałem z rewolweru w serce w przystępie silnej gorączki grypowej pozbawił się życia Stafiej Stanisław, znany i ceniony obywatel m. Szczucina.

Z Żabna donoszą:

W poniedziałek dnia 14 bm. odbędzie się w Żabnie w lokalu Kasy Stefczyka zebranie zorganizowane przez Spółdzielnię rolniczo handlową „Zgoda". Zebranie ma na celu zaznajomienie włościan z sytuacją gospodarczą powiatu dąbrowskiego.

Jeszcze raz o bibliotekach oświatowych.

W związku z artykułem o bibliotekach oświatowych, jaki zamieściliśmy w ostatnim numerze naszego pisma, otrzymaliśmy z kół blisko stojących powszechnie znanej i zasłużonej instytucji TSL- pewne odnoszące się do tej sprawy wyjaśniające uwagi, które poniżej zamieszczamy. REDAKCJA.

W trzecim numerze „Ziemi Tarnowskiej" zamieszczono nadesłaną notatkę pt. „Powstają nowe biblioteki oświatowe". Sam wstęp notatki zakrawa na jakieś odtworzenie szerszego poglądu na temat książki i czytelnictwa na wsi, ale już następne zdania wchodzą na skromne podwórko powiatu tarnowskiego czyli nabierają charakteru czysto lokalnego.

Co prawda i z lokalnej sprawy oświatowej możnaby uczynić nawet dość zgrabny i interesujący artykulik, ale aby to był artykuł należałoby rozszerzyć horyzont, oparty na pewnych

konkretnych wiadomościach dotyczących tej dziedziny oświatowej.

Wówczas naprawdę trudno byłoby się obejść choćby bez krótkiej wzmianki o dotychczasowej działalności Koła Tow. Szkoły Ludowej w Tarnowie. Trudno byłoby pominąć milczeniem taki fakt, że książka T S. L. jest od ćwierć wieku z górą znaną czytelnikom wsi powiatu tarnowskiego.

Wyobrażamy sobie, że długoletnie oddziaływanie tych wielu tysięcy książek, jakie obiegły wsi powiatu tarnowskiego nie potrzebuje reklamy, ale sprawiedliwa i rzeczowa ocena tej akcji byłaby całkiem na miejscu, bez uszczerbku dla dalszych zresztą bardzo szlachetnych i wskazanych poczynań w tym kierunku.

Notatka sprawozdawcza (bo tak ją nazwać musimy) mówi o przeznaczeniu aż 1.500 zł. w tym roku na zakupno książek. Złotych 1.500 zaiste to wielka i ofiarna kwota jak na dzisiejsze czasy. Nie należy jednak zapominać, iż takie subwencje za 4 lata są w stanie złożyć księgozbiór, liczący do 1.500 książek wartościowych najwyżej.

Tymczasem istniejąca Centrala Powiatowa T.S.L. w Tarnowie rozporządza obecnie 4.640 tomami (!) a w przeciągu ostatnich 10 lat wycofano z obiegu i wykreślono około 2.500 książek, bądź zużytych, bądź nieodpowiednich lub zaginionych.

Uznajemy, iż każda ilość książek zasilająca dotychczasowy komplet jest wartościowa i pożyteczna, jednakowoż zdaje nam się, że bez obecnej podbudowy w książkach T.S.L. w sieci bibliotecznej i za 4 lata byłyby w powiecie jeszcze duże »oka«.

Nie żądamy, aby Zacny Autor wymienionej notatki po te drobne choćby dane zwracał się aż do tut. Zarządu T. S. L, ale jeśli już chciał pisać artykuł o bibliotekach na terenie powiatu umieszczonych, które cieszą się poparciem i zaufaniem Władz przy pomocy tut. Inspektoratu Szkolnego, to najlepiej było zwrócić się do tegoż Inspektoratu po wszelkie wyjaśnienia, gdyż właśnie w Inspektoracie ma Koło T. S. L. aż dwuch Członków swego wydziału, którzy stoją na czele sekcji oświaty pozaszkolnej.

Budujmy wspólnie bez niezdrowej konkurencji i specjalnej reklamy czytelnictwo na wsi, a całość się złoży dla dobra wsi polskiej. Tak Zacny Panie Autorze. m. g.

Unieważniam zgubioną legitymację Jan Sobocki, inżynier, Niedomice ad Żabno.

SPORT

W niedzielę 6 bm. o godz. 10-tej odbyły się sali Sokoła I. zawody Kraków (Repr. szkolna) — Tarnów w siatkówce i koszykówce.

Zwyciężył Kraków 2:1 w siatkówce i 36:16 w koszykówce.

Popołudniu rozegrał Kraków drugie zawody z Sokołem I. ulegając 2:1 w siatkówce ambitnie grającej drużynie Sokoła I, a zwyciężając 52:40 w koszykówce.

TARNOVIA—MOŚCICE 2:1 (1:1)

(H) Rewanżowy mecz treningowy Tarnovii z Mości-

cami zakończył się nikłym zwycięstwem Tarnovii, dla której bramki zdobyli Jachimek i Krawczyk, dla pokonanych Cholewa. Mecz wykazał, że jeszcze cały szereg zawodników Tarnovii znajduje się w słabej formie. Tylko Jachimek, Krawczyk, Witek, Klimek i Mróz zadowolili w zupełności. Sędzia p. Frączyk.

(H) W niedzielę 13 bm. gra Tarnovia z Polonią z Przemyśla, gdyż Pocztowy P. W. w ostatniej prawie chwili zerwali umowę i swój przyjazd odwołał. Zamiana ta jednakże wyjdzie zdaje się tylko na korzyść Tarnovii, gdyż Polonia należy do najsilniejszych drużyn okręgu lwowskiego.

Interesujące te zawody odbędą się o godz. 15 tej na boisku Sokoła I. obok stacji.

WIADOMOŚCI KONKURSOWE.

Przypominamy wszystkim, pragnącym wziąść udział w naszym konkursie, że ostateczny termin nadsyłania kuponów z odpowiedziami upływa definitywnie

dn. 19 marca o godz. 17tej.

Dla zaspokojenia ciekawości biorących udział w konkursie podajemy iż prawie wszystkie odpowiedzi przewidują wygraną Tarnovii to często w wysokim stosunku. Trzech uczestników przewiduje wyniki remisowe, a tylko jeden porażkę Tarnovii (w stosunku 3 2).

Konkurs nasz odbił się żywym echem nietylko w Tarnowie, lecz także w Dębicy, Dąbrowie i całej okolicy, skąd napływają także kupony konkursowe. Ponadto pomysł nasz wykorzystał również tyg. „Echo Chełmka" (organ polskiej spółki obuwia Baty) który ogłosił identyczny konkurs na odgadnięcie wyniku meczu K. S. Z. S. Chełmek—Nadwiślan, który odbędzie się 13 b. m. w Chełmku.

KUPON KONKURSOWY

TARNOVIA—NADWIŚLAN ____ (____)

____

(Imię i nazwisko

____

(Dokładny adres)

Rewia Tad. Pilarskiego w Kinie Domu Żołnierza w Tarnowie.

Sprężysta administracja Kina Domu Żołnierza podniosła tę kulturalną placówkę rozrywkową na wcale wysoki poziom. W dużej mierze przyczynia się do tego dobra rewia Tadeusza Pilarskiego. Dowcipne skecze, a przytym zupełnie nie drastyczne, odegrane z talentem aktorskim i wyczuciem sceny przez pp. Pilarskiego, Rytowskiego i Denisa — panie Heleńską i Grabowską, (która już niestety opuściła Tarnów), taniec charakterystyczny p. Rytowskiego, popisy taneczno akrobatyczne młodziutkiej Mery Joung, czy popisy instrumentalne Dina i Dona, wszystko to składa się na całość dobrze świadczącą o smaku artystycznym p. Pilarskiego i talencie organizacyjnym administracji Kina Domu Żołnierza, która za kilkugroszową dopłatą dodaje do filmu godziwą rozrywkę, w postaci miłej rewii. *Haes*

Prenumerata w Polsce: roczna 6 zł, półroczna 3 zł, kwartalna 1·50, zł. Prenumeratę prosimy wpłacać na konto P.K.O. 415.692 lub w Redakcji, drukarnia L. Styrny, Pasaż Tertila. Rękopisów Redakcja nie zwraca.

Ceny ogłoszeń: za tekstem — cała strona 120 zł. pół. str. 60 zł. ćwierć str. 30 zł. 1/8 str. 15 zł. 1/16 str. 7·50 zł. W tekście 50% drożej, przed tekstem 100% drożej — Za wiersz milimetrowy za tekstem 95 gr.

Przy kilkurazowym ogłoszeniu bez zmiany tekstu znaczny rabat.

Redaktor odpowiedzialny Mgr M. Bzowski. Wydawca: Komitet wydawniczy. Druk. L. Styrny w Tarnowie.